

Correspondència David Castillo

LES PASSIONS
OCULTES

entre Porcel i Villalonga

Oferim dues cartes de la correspondència dels dos grans novel·listes mallorquins a 'Les passions ocultes'

Dins la col·lecció Biografies i Memòries d'Edicions 62 es publica l'esperada correspondència, *Les passions ocultes. Epistolari complet (1957-1976)*, entre Baltasar Porcel i Llorenç Villalonga. Amb edició, pròleg i notes de Rosa Cabré, el volum revela infinitat de detalls dels interlocutors, dos dels narradors més importants de la literatura catalana del segle XX. Tal com explica Rosa Cabré, el document resulta imprescindible per l'estudi de les seves biografies i obres: "De Villalonga, perquè hi explica com incorpora l'experiència a la configuració del seu món narratiu, i de Porcel, perquè en el trajecte rep un doble impuls biogràfic i de concepció del món i la literatura que acabarà assimilant i que fondrà més o menys transformant amb la seva manera de mirar i d'escriure." És, també, un testimoni interessant de filies i fòbies, i d'afins que els ajuden —com reconeix Porcel del suport que li dona Joan Triadó.

«Círculo Mallorquín
Palma de Mallorca 29. XII. 70
Estimat "Odín":

»Després que et vaig escriure a Andratx vaig saber que eres a Barcelona amb els teus pares. Avui reb la teva del 26. Aquí també ha nevat molt. Fa fred. Un Nadal clàssic. M'agrada. No puc aguantar el fred dins les cases, però m'encanta al camp, als carrers...

»Crec entendre que aquest equilibri entre anarquia i sindicalisme s'ha de perdre sovint. Tu mateix ho dius: "els anarquistes han fracassat, i la seva idea és una utopia; els comunistes han creat una dictadura capitalista d'Estat..." D'acord. Però a més, en lo que encertes plenament és quan dius que a mi tot això no m'interessa més que

com a matèria especulativa. És així, i m'agrada enormement sentir-me comprès. Jo estic deslligat d'allò que molts creuen problemes palpitaris: econòmics, polítics, religiosos, socials... I no perquè sia un Verga (els Vergues, precisament per tenir mils de milions no n'estan deslligats), ni un Diògenes, ni un homo de món, sinó perquè tenc molts d'anys, no tenc fills i estic no sé si dir per damunt o més aviat per davall, de moltes coses. Del pensar i discórrer, no. Francament. És el meu divertiment.

»Sales és a París. Abans m'escrigué que fins es Reis no surt *La Lulú*. Demanes si ha fet retalls a última hora? Idò, sí. Però en el pròleg, escrit per ell. És a dir, que no atrevint-se a retocar-me res ha girat contra d'ell mateix la seva fúria destructora. En el pròleg havia escrit que la pitada que donaren a Madrid a *Mort de Dama* semblava, segons alguns, organitzada pels guerrillers de Crist.

»M'ho consultà i li vaig dir que em semblava bé, que Ricard Salvat també ho veia així. Doncs bé, ara, abans d'anar-se'n a París sembla que ho ha suprimit, "degut a les circumstàncies". També em sembla bé, si ell ho prefereix. El meu text no l'ha tocat.

»Tenc pensat ja continuar *La Lulú*. És llarg d'explicar... Vull que el desenllaç que donaré als dos personatges sia la meva darrera obra. Ara pens, però, que com tu no coneixes La Lulú, no et puc explicar la seva continuació. En La Lulú, Flo, (el Resucitao) ha treballat molta amistat amb el rei de Nordland. Flo és bo, pur d'intencions. Miquel II és intel·ligent i traïdor, fred, encisador com un felí, i encara que Flo li cau en gràcia, intenta matar-lo quan creu que li convé. S'equivoca, però, i Flo li fuig de les mans. Bé, anem ara a la segona part, la que està encara

per escriure: Flo es casa amb la Lulú (que havia arribat a ser princesa i, després, reina del Nordland) i, és clar, de fet és Flo el que regna. Al morir, encara jove, tot dos, la Lulú es farà monja. La novel·la tendrà la seva *moraleja*: Lulú haurà estat sempre feliç i haurà encertat en tot, saps per què? El final és pascalià: perquè des de petita ha resat, cada vespre, tres avemaries. No creguis que aquest

havia de fer per tenir fe i no sentir-se desamparada. Pascal li digué que començàs per senyarse, cada dia amb aigua beneïda.)

»Veig que no t'he dit res de Premis Palma, del cacic gallego de 1890 ni de lo del autor d'*El dedo asesino*. Un altre dia. Potser demà o passat. T'ho vull explicar tot.

»Bé, amb els millors desitjos pel teu 1971 i que dintre d'un any puguis betiar (amb aigua beneïda) un petit "Odín".

»Llorenç.

»Barcelona, 12, febrer, 1971
Estimat don Llorenç,

»Ja he llegit *La Lulú*, llibre enormement curiós dins la seva producció. És en primer lloc, com un ballet: l'estil, mogut; les escenes, variadíssimes, dins el muntatge de la simplicitat que tenen les dues accions paral·leles; el to, d'un somriure comprensiu, a estones francament alegre.

»A altres llibres seus, com *La gran batuda* o *L'àngel rebel*, per concretar-nos als llibres del cicle *Flo la Vigne*, hi ha irritació desorbitada —en el primer— i dolorosa incomprensió —en el segon—. A altres obres —*Desenllaç a Montlleó*, per exemple— els que cerquen formes noves de vida són éssers absurds, esburbats. Aquí s'hi dona un fet curiós: els marginats, els anormals, són els més feliços, més "simpàtics", més oberts al futur: la Lulú, "immoral" o "puta", és una al·lota encantadora, que acaba fent un matrimoni per amor, sense tenir que amagar res; en Mateu, el trapella, troba la felicitat fugint de l'encarcament del món perdut dels seus pares; en *Flo la Vigne*, rei de cartes, es mou fent com passos de dansa, amb uns companys que l'únic que fan és cremar un

"Estic deslligat d'allò que creuen problemes palpitaris"

"Pot acontentar també els ateus, si aquests són intel·ligents"

final sia per dar la raó a les beates. Pot acontentar també els ateus, si aquests són intel·ligents. La beata es prendrà al peu de la lletra que és la Mare de Déu que la salva, però l'ateu podrà pensar que encara que la Mare de Déu no hi hagués intervingut, la fe basta. És més: basta el ritual. (Anècdota: una dama atea demanà a Pascal que

parell de cotxes, prendre quatre drogues. En canvi, generals, burgesos, reis, tots els que estan aferrats als diners, al poder, queden ridículs, són assassins o resulten assassins. Miquel II, el més intel·ligent de tots ells, mor precisament per intentar solucionar els problemes i satisfer la seva ambició per mitjà dels em-

bolics, d'intentar servir-se de l'opressió creient-la una força encara compaginable amb un cert joc de la intel·ligència. I Bob, anquilosat, no evolucionat com Flo, la Lulú o en Mateu, queda també imbècil, malgrat l'aparença avantguardista: l'avantguardisme no és repetir, sinó crear.

»El llibre es llegeix amb una enorme facilitat. Té l'aire de música de Rameau. És una llàstima el peu de foto que li ha posat en Sales i el pròleg, també d'ell, són desorientadors.

»En una carta em deia que faria una espècie de continuació de *La Lulú*, o del *Flo la Vigne de La Lulú*. Si fos així, m'agradaria

El fotògraf Tony Catany va captar a Mallorca el retrobament dels dos vells amics i interlocutors després de distanciar-se

—si li sembla bé— que tingués en compte alguns textos que jo li escriuria o que he publicat i li enviaria. Seria per a complementar, diguem-ne ideològicament, el personatge. Però, això no li faria perdre una part de la gràcia gairebé adolescent, de joc, que ara té? Vostè mateix...

»Una cordial abraçada,
»Baltasar.» *